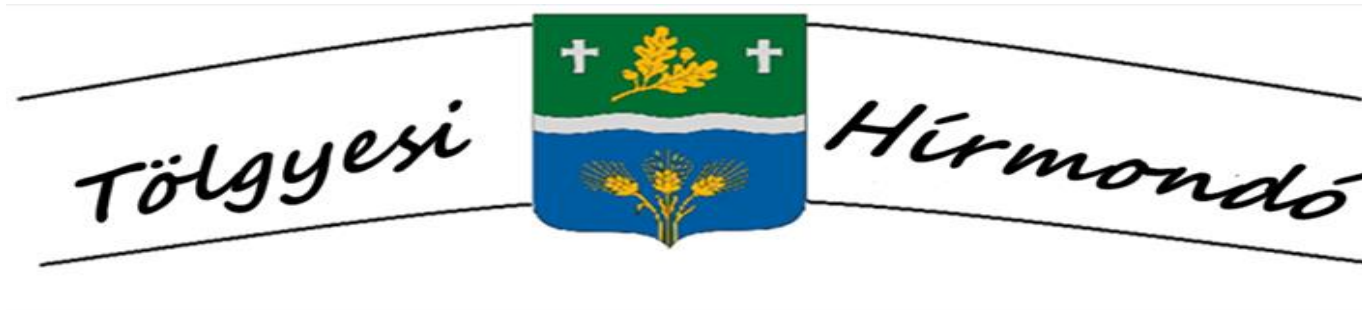

2021. szeptember/Szent-Mihály hava. XVII.évf.9.sz

Szerkesztette: Vojtek Krisztina, Grósz Edit, Felelős kiadó: Radnai Bertalan polgármester

Részelt a közelmúltban elhunyt állatorvosunk Dr. Kalácska Lajos egyik utolsó verséből:

Mindent köszönök.

Nem búcsúzni, csak elkészönni jöttem.
A hátra lévő éveimet elrendezi az Isten.
Megköszönni jöttem azt a sok jó szót és szeretetet,
amelyet a kenyeret adó állattartóimtól kaptam.

Sajnos tisztaszívű paraszt emberek már csak kevesen
élnek, de legyenek bárhol, földön vagy az égben,
köszönöm Neked Istenem, hogy 59 évig szolgálhattam
őket! Szerettem és megbecsültem, mert szerettem
bennük a tisztességet.

A szerelem és a szeretet a legszebb emberi érzés,
amelyet minden jó érzésű ember csak adhat.
Ha szeretünk könnyebb lesz az életünk! Annak is, akit
szeretünk és nekünk csak egy mosolyba kerül.

Én minden embert egyformán szerettem,
és a szeretetért csak szeretetet kaptam.
Hallgass a szívedre, hogy szeressen, hogy
általad a világ is boldogabb lehessen.

Közmeghallgatás

Szeptember 29-én, szerdán délután, 17 órakor, két év szünet után

Közmeghallgatást tartunk a Művelődési házban.

Ipolytölgyes község Önkormányzatának Képviselő-testülete várja szeretettel a falu jelene és jövője iránt érdeklődőket. Önkormányzatunk munkáját nagymértékben segítik a lakossági észrevételek, kérdések és a közérdeket szolgáló javaslatok. Várjuk megtisztelő részvételüket.

Szezon záró vízi családi nap október 2-án, szombaton a kikötőnél.

Ismét mozgalmas szezont zár a tölgyesi kikötő. Mielőtt a stégünket téli pihenőre betárolnánk, még egyszer használjuk ki a lehetőséget, a folyónkat, az Ipolyt.

Örömmel jelentjük be, hogy jövőre még nagyobb stéget építhetünk a Magyar Falu Program és az EMMI pályázati támogatásának köszönhetően!

Ahogy augusztus 14-én, most is kitelepülünk, kenunkkal, kajakokkal és a nagy csónakunkkal.

A stégtől az zsilipig biztonságos vízen evezhetünk idén talán utoljára.

Várunk mindenkit hajókkal, zsíros kenyérrel és persze szeretettel.

Hírek:

Kitűnő időben, idén is jól sikerült az Ipolykiskeszi Önkormányzatával közösen rendezett **Vízi családi nap**. A legnagyobb attrakció a kötélhúzás volt az Ipoly felett, amit szoros küzdelemben falunk nyert meg. (A kötélhúzásról készült videó a Művelődési ház facebook oldalán tekinthető meg.) Így végre visszavághattunk a két évvel ezelőtti vereségünkért.

A nap során folyamatosan lehetett a vízi sporteszközeinket kipróbálni. A zsíros kenyérnek és a limonádénak idén is sikere volt. Rendezvényünkre a környező településekről is sokan ellátogattak.

Augusztus 20-át a szokásos módon ünnepeltük. Az viszont újdonság volt, hogy az ünnepi Szentmise után a tájházban, frissen sült kenyeret szegtük meg!

A tájház teljes felújítása során a konyhai kemence is fel lett újítva, kéménye pedig újra rakva. Rigó Krisztina és Sövény Szabolcs kezdeményezésére, Moksony János és felesége Éva irányításával napokon át folytak a próba sütések Szalai Erzszi által gyúrt és kelesztett tésztákkal. Az első, jó minőségű kenyerek a Szentmise előtt pár perccel készültek el mindnyájunk nagy örömeire.

Ezúton is köszönet a fáradozásukért! Fontos lépést tettek azért, hogy a tájház ne csak látványosság legyen, hanem használhassuk is a falu javára. A kemencében sült négy kenyér az utolsó morzsáig elfogyott.

Múlt szombaton, Nagymaroson, a Kittenberger emléknapi alkalmával rendezett vad főző versenyen Ipolytölgyest Gyetven Nándort és Czibulya Zoltán képviselte. Vaddisznó bográcsosukkal sok embernek szereztek örömet, finom ebédet. Gratulálunk és köszönjük a munkájukat!

Aktuális:

A legtöbb Tölgyesit a bezárt **bolt** sorsa érdekli: sajnos a bolt üzemeltetése iránt érdeklődő vállalkozók elszéledtek. Továbbra is teljes a bizonytalanság a bolt jövőjét illetően. A dohányboltra van érdeklődő, de úgy tűnik, hogy a vegyesboltra többé már nem számíthatunk.

Önkormányzatunk igyekszik segíteni azoknak a lakosoknak, akik számára az alapvető élelmiszer beszerzése nagy nehézséggel jár a helyi bolt hiánya miatt. A jelenlegi, heti háromszori mikrobusz járat tapasztalatait értékelve úgy döntöttünk, hogy ezt a szolgáltatást októbertől csak hetente egyszer, szerdánként biztosítjuk. Ilyenkor igény szerint akár kétszer is fordulunk és a nagy-bevásárlást házhoz szállítással segítjük. Házigondozónk, Piroska hétfőn és pénteken szívesen hoz friss kenyeret és gyógyszert annak, aki kéri. Ebben falugondnokunk segíti. Az ötezer Forint értéket meghaladó vásárláshoz továbbra is célszerű igénybe venni a CBA futárszolgálatát. A rendelés leadásában a Községházán segítséget nyújtunk.

Sok, hasonló nagyságú település helyzetét tanulmányozva és a vásárlási szokások átalakulását megfigyelve úgy látjuk, hogy a helyi kisbolt működtetése önmagában nem lehet rentábilis vállalkozás. Ezt tudomásul kell vennünk. Az előállt új helyzet a lakosoktól is változást igényel: a beszerzéseiket másképp kell megszervezni, mint az eddigi évtizedekben.

Önkormányzatunk falugondnok szolgálata által, a Szociális Törvényben leírtak szerint igyekszik segíteni a rászorulóknak. Ennek a fent leírt módját még mi sem tekintjük véglegesnek. Keressük az ésszerű, hosszútávon vállalható szolgáltatási formát.

Hosszúlétra eszközkölcshőnző

A már jól bevált eszközkölcshőnzési tevékenységünket a lakossági igények alapján kimért anyagok készleten tartásával egészítjük ki.

Benzinből legfeljebb 3 liter, különböző hígítókából legfeljebb 1 liter vásárolható, akár deciliterenként is. Tehát nem kell visszahozni, a szükséges mennyiség kifizethető. A vételárból pedig a készletet töltjük újra folyamatosan. Bízattjuk a lakosságot, hogy a ház körüli munkáknál használt, megkezdett csomagolású cementet, csemperagasztót, gipszet, amik hosszabb tárolás során tönkre mehetnek, hozzák be bizományba, vagy akár ajándékba annak, akinek kisebb mennyiségre van szüksége.

A Hírmondó októberi számában a kölcsönözhető eszközök listájának frissített változatát adjuk közre.

Hulladék kezelés

Célszerűnek látjuk megismételni a helyi hulladékkezelési gyakorlatunk tudnivalóit.

A hulladék szállítást a Zöld Híd Kft, illetve a vele szerződésben álló DTKH Kft végzi. A Községháza nem ügyfélszolgálati irodája a cégnek. Ismereteink alapján szívesen adunk információt és tanácsot, de az ügyintézés az ügyfél feladata.

Kommunális hulladék: Önkormányzatunk a 2021-es évre is vállalta a lakossági kommunális hulladékszállítás díját. Ettől még továbbra is a háztartások az ügyfelei a hulladékszállítás díját beszedő NHKV Zrt-nek. Tehát Ipolytölgyesen senkinek sem fűződik anyagi érdeke ahhoz, hogy a képződött szemetét illegális úton helyezze el. Szelektív hulladék: elszállítása havonta egyszer. A Szolgáltató cserezsákot ad, de ha ez kevés lenne, akkor a Községházán ingyenesen lehet további zsákokat átvenni.

Lomtalanítás: a cég minden (kukával rendelkező) ügyfele számára évente egy alkalommal házhoz menő lomtalanítást végez, háztartásonként kettő köbméter mértékig.

Elektromos hulladék: folyamatosan gyűjtjük a Községháza udvarán. Az átvevő csak megbontatlan eszközöket szállít el térítés nélkül. Tehát pl. motor nélküli hűtőszekrényt nem.

Hamarosan lesz szállítás. Ezért kérjük, hogy akinél van leadásra szánt elektromos eszköz, egy héten belül hozza be, hogy nem kelljen elszállítás után hónapokig tárolnunk.

Hungarocell: Önkormányzatunk folyamatosan gyűjti a csomagolási, tiszta hungarocell. Ez munkaidőben bármikor leadható nálunk.

Építési törmelék: Az önkormányzati konténert szívesen kiadjuk olyan tölgyesi ingatlanokhoz, ahol egy köbméternél több építési törmelék képződött. Ez esetben a szállítási díjat, **38 100 Ft**-ot a konténert megtöltőnek kell fizetnie a NÉPA Kft felé.

Egy köbméternél kevesebb építési törmelék díjmentesen helyezhető el a Községháza udvarában a konténerbe, előzetes egyeztetés után.

Zöld hulladék: Önkormányzatunk minden zöldhulladékot elszállít a kertekből. kérjük ne égessék el! Nagyobb mennyiség esetén a pótkocsit munkaidő végén az igénylőnél hagyjuk és a következő munkanap reggelén vontatjuk el a megrakott pótkocsit.

Rágcsáló irtás: A lakóházakhoz kiadott dobozokon oldalról látható, hogy van-e bennük csalétek. A kiürült dobozokat a Községháza udvarán töltik munkatársaink.

Fejlesztések

A kosárlabda pálya helyén épülő ügyesség is edzőparkba megérkezett a TEQBALL asztal, amin akár öt féle sportághoz is lehet gyakorolni, de leginkább a focisták számára lesz hasznos. Hamarosan érkezik egy szabadtéri pingpongasztal is.

A gyártónál választottuk ki az erőnléti fejlesztésekre alkalmas eszközöket.

A játszótér teljes felújítása alapos előkészítést igényel, ezért ez egy hosszabb folyamat lesz. A munkálatok keretében a közkutat a jelenlegi vár közelébe helyeztetjük át és kiegészítjük ivókúttal is.

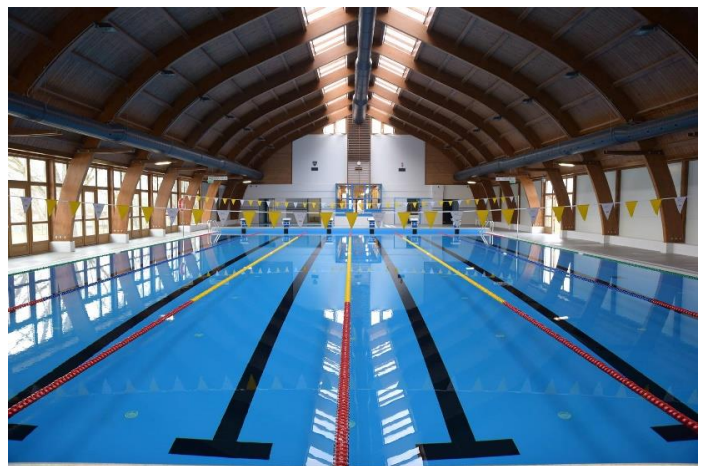
A játszótér teljes felújítását szakemberek bevonásával végezzük. Remélhetőleg a Hírmondó októberi számában konkrétumokról számolhatunk be.

A bolt és a dohánybolt véglegesnek tűnő megszűnésével jelenleg nincs tető a buszra várakozók számára. Erre ideiglenesen olyan fedett leülőket helyezünk el, amilyenek a nyírfás parkba és a Művelődési ház elé kerültek. A sokak tetszését elnyerő köztéri bútorok most szezonvégi áron, jó feltételekkel beszerezhetők. Ha valaki csatlakozni kíván a beszerzésünkhöz és ezzel fuvar költség nélkül vásárolna 2 méter széles leülőt, jelezze igényét a Községházán. A nádfedeles leülő akciós ára 158 ezer Forint.

Hamarosan indul az orvosi rendelő felújítása. Ez idő alatt a rendelés a Községházán lesz. A felújítás során a villanyvezetékeket, a falak burkolatát és a rendelő ajtaját cseréljük ki.

Templomtér: végre sor kerül a templom melletti beton villanyoszlopok kiváltására. Ezzel a templom körüli nagyobb munkák befejeződnek. **A földkábelre kötés október 18-án délelőtt lesz. Emiatt a Kossuth utcában 9 és 13 között áramszünet várható.**

Falugondnok: hónapról hónapra egyre kihasználtabbá válik a falugondnoki szolgálat. **Októbertől elindítjuk az uszoda járatot: hetente egyszer a szobi uszodába visszük a rendszeresen úszni vágyókat.** Kérjük, hogy aki szívesen igénybe venné ezt a lehetőséget, az jelezze a Községházán, hogy a többség számára ideális napszakra tervezzük a járatot. Az uszoda használatához úszósapkára is szükség van! A belépőjegy az uszodában felnőtteknek 1200 Ft, nyugdíjasoknak 800 Ft.

Apróságok? ☹

Bosszantó, kis értékű rongálások történtek az elmúlt egy hónapban. Az Ipoly partjára vezető utak mellé egy környezetvédelmi alapítvány figyelmeztető táblákat helyezett ki a szemtelenség visszaszorítása érdekében. Tompa színekkel, de mégis jól láthatóan figyelmeztetik az ide érkezőket. Csupán a falunk határában álló tábla fejezte be idő előtt a küldetését, mert valaki egy bottal összetörte...

Sok-sok éve jól működik a falu határában vadászok beírókönyve, aminek nagyon fontos biztonsági funkciója is van. A múlt héten a könyvet valaki kivette a helyéről és néhány házzal arrébb, megrongálva eldobta...

A kamerarendszerünk mind a két esetet rögzítette. Szomorú, hogy nyomós okunk van a figyelő rendszer tovább fejlesztésére.

Apróság? ☺

Szeptember elején nem a korábbi évekről ismert úr végezte a villanyórák éves leolvasását, hanem egy fiatal hölgy. Megtudtam tőle, hogy helyettesítőként nagyon sok települést bejár a munkája során. Ahhoz, hogy minél több villanyórához bejusson, segítségre van szüksége. Szomszédoktól, az utcán megszólított emberektől tudakolja meg, hol, mikor vannak otthon.

Az önkormányzati ingatlanok óráit végigjárva beszélgetés közben mondta: csupán Püspökhatvanban tapasztalt ekkora segítőkészséget és nyitottságot, mint nálunk, Ipolytólgyesen! Sorolta, kik, hogyan segítettek neki, hogy munkáját végezhesse! Mondanom sem kell, mekkora örömmel hallgattam ezt.

Köszönet mindenkinek, aki e ritka jó vélemény kialakítására okot adott. Büszkék lehetünk rájuk és magunkra!

Horváth Tünde 1986 - 2021

Kedden hajnalban véget ért egy rövid életút. Egy olyan élet, amibe nehézségből, fájdalomból több fért, mint akár több, szép kort megélő ember életébe együttvéve. A csinos fiatal lányból korán lett fiatalasszony, aki szült öt gyermeket. Viselte a sorsát, a mély szegénységet, a lakhatási nyomort. Panaszkodni talán sosem hallottuk. Nem is volt kinek, hiszen mindenki tudta, de legalább is sejtette, hogy milyen nehéz terhet cipel. Az öt gyerek gondjával egyre gyakrabban maradt egyedül és csak akkor fordult szüleihez segítségért, amikor már semmilyen más kiút nem volt. Újra meg újra nekifutott, hogy gyermekei apjával közösen viseljék a terhet. Sajnos ezek a próbálkozások egyre rövidebb ideig tartottak.

Tíz éve jelent meg a rettegett népbetegség nála, ami az amúgy sem könnyű életét tovább nehezítette. Viselte ezt is. Azt hiszem rajta kívül senki sem tudta, mekkora szenvedések mellett, mekkora erőfeszítések árán indítja el gyermekeit ápoltan, szépen felöltöztetve iskolába a nyomorból.

Emlékszünk arra, is a kamaszodást megelőzően milyen jól nevelten, milyen kedvesen viselkedtek a gyerekei az utcán. Egy ideérkező ismerősöm mesélte ámulva: ültem az árnyékban a padon. Egy fiatal anyuka ment a járdán a gyerekeivel és rájuk szólt: csendesebben beszéljete, nyitva vannak az ablakok, ne zavarjátok, aki ebéd után lepihent.

Betegségének újabb és újabb hullámvölgyeiben mi már hányszor lemondtunk róla. Ő sosem. Csupán most, kórházba kerülése előtt mondta orvosának, úgy érzi, a szervezete végleg elfáradt. Gyorsan jött a halál vagy gyötrően lassan. Megváltás vagy tragédia? Régóta tudtuk, hogy jön, az utolsó napokban talán vártuk is, de a hír hallatán megrendültünk. Milyen hosszúra tudta elnyújtani ez a beteges Édesanya a szenvedéseit, és milyen rövid élet volt ez emberi mértékkel.

Őt látva, szinte mindenki ugyanazt gondolta róla: óh, bárcsak minél tovább maradhasson a gyermekei mellett, óh, bárcsak minél rövidebbek legyenek a végső szenvedése napjai.

Rágondolva eltűnődünk, mekkora lélek lakozott ebben a törékeny testben?

Elvégeztetett, Tündi elment. Itt maradtunk mi, akik ezután is sokat tehetünk az anya nélkül marad gyermekekért. Tündiért pedig elmondhatunk egy szívből jövő imát. Isten nyugosztalja!

Radnai Bertalan

A községi bíróról

A feudális kori falusi, mezővárosi közösségek és a polgári kori kis- és nagyközségek vezetője a *bíró*. A tisztség viselőinek elnevezései között találkozhatunk még a főbíró, illetve öregbíró kifejezésekkel is. A nemesi (kuriális) közösségek hasonló funkciót betöltő vezetőjének neve: hadnagy, gondviselő, perceptor, direktor. A korai középkorban *villicus*nak nevezték, a *judex* elnevezés a 14. században jelenik meg. Néprajzi gyűjtések és az írott források tanúsága szerint a falu legtekintélyesebb, legmódosabb emberei tölthették be a tisztséget. Kiterjedt rokonsággal, sok baráttal, szomszédokkal, a mezőgazdasági munkások között széles körű patrónus-kliens kapcsolathálóval rendelkező tehetős gazdacsaládok tagjai voltak leggyakrabban a bírók. A 20. században általában a legtöbb adót fizetők (*virilisek*) közül kerültek ki. Ezt a tényt az általuk vezetett közösség ügyeiért viselt anyagi felelősségük is indokolja. A 20. századi falusi közvélemény szerint a bíró szókimondó, bátor ember. A palóc vidéken közülük való parasztnak, ügyeik képviselőjének tekintették a bírót,

aki a falu mindennapi rendjét tartotta fent patriarchális eszközökkel, családi kapcsolatokkal és személyes ismeretekkel. Ügyes-bajos dolgaikkal a falun belül legkönnyebben a bíróhoz, elöljáróhoz fordultak, legutoljára, legnehezebben az

államhatalmat képviselő csendőrokhöz. „A régi bíró, sőt törvénybíró is olyan volt, hogy elintéztet maga mindent, nem kellett a hatóságot igénybe venni... csak a szájával intézett el mindent, nem kellett testi fenytéket alkalmazni sosem...”

A községi bírák hivatala jogilag 1950-ig állt fenn, amikor is a tanácstörvény alapjaiban átszervezte a helyi önkormányzatok és a közigazgatás rendszerét.

A Tekintetes Esztergami Káptalanhoz tartozandó Tölgyesi Helységnek Urbarioma (a jobbágyok kötelező szolgáltatásait meghatározó oklevél) 1770-ben ekként szabályozta a bíróválasztás rendjét, és a bíró hadiadóval kapcsolatos kötelmeit:

„§. I. A' Bírói hivatalra az Uraság hármot nevezzen, kik közzől a Község egyet az Uraság tisztyének jelen-létében szabadon válasszon; az Uraság mind azon-átal az választottat rossz viselésére nézve le-tehesse 's meg is büntethesse, a' le-tett Bíró helyett más rendeltessék meg-lett mód-szerént. Ellenben az Notariust és Eskütteket az Község maga földes Ura nélkül választ, és el-is bocsáthattya.

§. II. A' Bírák pedig az Uraságnak ne talántán téendő szolgálatokért, avagy akár minémű más okért Portió-béli adózástól mentek ne legyenek.

§. III. Helyes és szükségesnek találtatik, hogy a' végre, hogy a' Portiónak jobbágyok közt léendő ki-osztása a' Vármegyének fel-tett módgya-szerént igazságossan, és minden tsalárdság-nélkül véghez mennyen, az földes Ur vigyázzon, és az Helység Bírájától (de Jobbágyoknak minden terhe-nélkül) erről számot vegyen. [...]

§. V. A' ki-osztott Portiónak mind azon-átal, bé-szedése és a' Vármegye Cassájában-való bé-szolgáltatása tsak egyedül az Helységnek Községénél, és a Faluk Bírájánál maradgyon, annak okáért, az Vármegye vigyázással légyen, hogy ebben az Uraságok, s azoknak Tisztjei magokat ne avassák.”

A Tölgyesi Hírmondó újabb sorozatában a falu bíróiról adunk áttekintést, a 20. századbelieknek igyekszünk portréjukat is vázolni.

Dr. Koczó József
helytörténet-kutató

Szob Város Önkormányzata szervezésében SZŰRŐBUSZOS Általános egészségügyi szűrések vehetnek részt az érdeklődők

**IPOLYTÖLGYESÉN 2021. szeptember 30-án (csütörtökön) 14.00-16.00 óráig,
a háziiorvosi rendelő udvarán.**

A következő vizsgálatok elvégzésére van lehetőség: vérnyomás mérés, vércukor vizsgálat, testtömeg index, EKG, véroxigén szint mérés.

Szelektív hulladékszállítás időpontja: szeptember 29.